

Lunds universitet
Statsvetenskapliga institutionen

Kurs STV004
ht 2006
Handledare; Bo Petersson

Militant nationalism efter den 11/9

En fallstudie över den baskiska nationalistiska befrielseörelsen

Författare: Anna Myrås Waldehorn

Abstract

In this thesis I discuss and analyse the use of violence of Basque radical nationalists after the 11th of September 2001 and the bombing of Madrid the 11th of March 2004. The field study is performed in the Basque country with interviews both on the French and Spanish side of the border with representatives from the Basque Nationalist Liberation Movement (BNLM).

After the 11th of September the Spanish government continued its struggle against the countries own terror - ETA. But as the research will show the new political context after the 11/9 made it possible for the state to intensify the labelling of groups from the BNLM as terrorist organisations and thereby putting its members and leaders in prison for terrorism. My research shows that this social change may lead to a mobilisation of activists inside ETA, which in turn might create a continuity of the group's use of violence. The scenario is though challenged by an other setting in which the political situation after the 11/9 have made use of violence by militant groups like ETA illegitimate and irrational as a consequence of the mental trauma among the people of the western world. Creating a situation in which every expression of violence is connected to a discourse of horror and brutality.

As my field study of Basque radical nationalists use of violence after the 11th of September 2001 will show, there is no simple answers.

Key words; Militant nationalism, terrorism, 11/9, MNLV, ETA.

1. INLEDNING	4
1.2 SYFTE	4
1.2.1 PROBLEMFÖRMULERING	5
1.3 AVGRÄNSNING	5
1.4 DISPOSITION	5
2. METODOLOGISKA RESONEMANG	6
2.1 FOKUSERADE INTERVJUER	6
2.2 URVAL	7
2.3 ANALYS AV MATERIAL	8
3. TERRORISM	10
3.1 SPANIEN: KRIGET MOT TERRORISM	10
3.1.1 LIZARRAAVTALET	11
3.1.2 DEN 11 SEPTEMBER 2001	12
4. MOBILISERING AV MILITANTER	15
4.1 NATIONALISMENS MOBILISERINGSKRAFT	15
4.2 STATENS ROLL FÖR MOBILISERING AV MILITANTER	16
4.2.1 KRIMINALISERINGEN AV MNLV	18
5 VÅLDETS FORTSATTAS EXISTENS	21
5.1 FOLKLIKT STÖD	21
5.1.1 ETAS LEGITIMITET	22
5.1.2 VÅLDETS NYA PREMISER EFTER DEN 11/9 OCH 11/3	23
6 SAMMANFATTANDE SLUTDISKUSSION	26
7 KÄLLFÖRTECKNING	28
BILAGA 1; INTERVJUGUIDE	31

1. Inledning

Efter den 11/9 blev terrorismen västvärldens stora hot. I Spanien fördes redan dessförinnan en kamp mot terror. En konflikt som tog sin början redan 1659 med ett avtal mellan Frankrike och Spanien som delade Baskien i två delar. Fyra av de sju historiska provinserna placerades inom den spanska gränsen medan tre hamnade på den franska sidan (Eriksson, 1997:170). Den baskiska självständighetsrörelsens¹ som utvecklades i slutet av 1800-talet hade som mål att ena sitt historiska hemland Euskal Herria, vilket också var ETA:s mål när gruppen bildades i slutet av 50-talet. Den separatistiska gruppens fullständiga namn är Euzkadi Ta Askatasuna, vilket kan översättas till Faderland och frihet. Fram tills i dag har ETA utfört 72 kidnappningar och dödat fler än 800 personer. Av dem skedde endast 45 under Frankoregimen som regerade från det spanska inbördeskriget fram tills Frankos död 1975. Den spanska staten har i sin tur dödat över 140 ETA-aktivister och tusentals personer har också tvingats i exil eller fängslats (Castaños, 2006).

För att komma till bukt med ETAs terror har den spanska regeringen fört en hård strid mot ETA men också mot MNLV som har ansetts vara den separatistiska gruppens civila samhälle. Efter den 11/9 utökade den spanska staten sin antiterroristlagstiftning med bland annat en reform av partilagen vilken möjliggjorde för dem att förbjuda och terroriststämpla samtliga politiska organisationer som kan tänkas stödja terrorism. Anledningen sades vara bland annat att strypa nyrekrytering av aktivister till ETA. Jag reste till Baskien för att undersöka i vilken utsträckning situationen efter den 11/9 hade påverkat utvecklingen av militant nationalism i regionen och dess följder för ETAs val av strategi.

1.2 Syfte

Inledningsvis vill jag understryka att min uppsats varken ämnar rättfärdiga eller döma någondera sidan av konflikten. Min studie över baskisk militant nationalism är en kvalitativ undersökning som genom intervjuer med representanter från MNLV ämnar undersöka våldets diskursiva föränderlighet i Baskien, vilket jag har gjort utifrån resonemang om strategival bland militanta nationalisterna i relation till den politiska kontext som uppstod efter den 11/9. På ett mer övergripande plan ämnar min fältstudie att bidra till förståelsen om militant nationalism i en globaliserad värld.

¹Dagens självständighetsrörelse består förutom den radikala rörelsen MNLV med ETA också av de mer moderata nationalistiska partierna i det baskiska parlamentet. Dessa partier är för självständighet med fördömer användandet av våld som strategi.

1.2.1 Problemformulering

Min övergripande frågeställning är: *I vilken utsträckning har situationen efter den 11/9 påverkat användandet av våld av baskiska radikala nationalister?*

1.3 Avgränsning

Sedan min uppsats behandlar militant nationalism har jag avgränsat fallstudien till den radikala baskiska nationalismen. Eftersom medan ETA använder sig av illegala metoder är det svåra att komma i direkt kontakt med dem, istället har jag valt att intervjua representanter från MNLV med fokus på strategival för militanta organisationer. Även om MNLV inte uttryckligen säger sig stödja ETAs våld tar de heller inte avstånd från detsamma och betraktas av den spanska staten som ETAs civila samhälle. MNLV är också den del av den baskiska nationalistiska rörelsen som har utsatts för starkast åtgärder av den spanska staten.

Trots att jag även har genomfört intervjuer med representanter från den franska delen av MNLV är min studie främst fokuserad på den spanska sidan om konflikten. Beslutet grundar sig i den franska och spanska statens olika metoder gentemot den radikala rörelsen. Spanien har i stort terroristförklarat rörelsen och fängslat dess ledare och medlemmar medan Frankrike å andra sidan endast för en kampanj mot ETA.

De teorier jag har använt mig av berör främst militant nationalism i relation till statliga åtgärder och folkligt stöd, strategival och våld som kommunikativ handling. Dessa behandlas närmare i kapitel fyra och fem tillsammans med mina resultat.

1.4 Disposition

I kapitel två redogör jag för mina metodologiska angreppssätt. Genomgående i studien kommer jag härfter att redovisa teoretiska resonemang tillsammans med en redogörelse över dagens politiska kontext i samspel med en analys över de resultat jag funnit i mina intervjuer, vilka jag även exemplifierar i citatform. I kapitel tre redogör jag för relevanta delar av Spaniens kampanj mot ETA och MNLV samt hur dessa har upplevts av mina intervjupersoner från MNLV. Därefter i kapitel fyra problematiserar jag statliga åtgärder efter den 11/9 och den 11/3 i relation till rekryteringen av aktivister till ETA. Kapitel fem problematiserar vidare våldets förutsättningar efter den 11/9 och den 11/3 utifrån folkligt stöd till våld som strategi. I kapitel sex redovisar jag slutligen mina avslutande reflektioner i en sammanfattande slutdiskussion.

2. Metodologiska resonemang

Förhållandet mellan individen och samhället kan förklaras som ett diskursivt förhållningssätt (Persson, 1999:31). I sammanhanget kan en diskurs förstås som ett systematiskt sätt att samtala om verkligheten (Mulinari, 1999:51). Det är också diskurser som avgör individens möjliga handlingar och hur denna förstår verkligheten (Sahlin, 1999:84-85). Verklighetens föränderlighet kan med andra ord förklaras med att olika diskurser är hegemoniska vid olika tillfällen. En hegemonisk diskurs är den som för tillfället fått genomslag och därmed tystar andra diskurser (Ibid, 1999:86). I min kvalitativa studie över radikal baskisk nationalism efter den 11/9 förstår jag därför strategival som diskursiva, beroende av den politiska kontext de verkar inom.

Studiens intervjuer syftar till att göra det möjligt för mig att inta mina intervjupersoners perspektiv och på så sätt försöka få tillgång till deras föreställningsvärld. I mina intervjuer med representanter från MNLV sökte jag förståelse kring deras tankar och verklighet i relation till konflikten och våld som strategi. Undersökningen försöker följaktligen att se sådant som inte direkt kan iakttas (Merriam, 1994:11, 86). Den kvalitativa studiens intervjuer lämpade sig också väl för att just söka förståelse kring människors intentioner och motiv. Dessa kan förstås utifrån uttalade och analyserade intentioner vilka även har beskrivits som delar av diskursiva regler och sociala normer (Hall, 2003:135). Genom att förstå hur en människa uppfattar sin situation och omgivning kan vi också få insyn i hur denna handlar och betraktar andra människor. Genom mina intervjupersoners sociala föreställningsvärld försökte jag därför finna vad som skapade och reproducerade militant nationalism.

2.1 Fokuserade intervjuer

Den kvalitativa studien kan ses som ett tolkande instrument där forskaren använder sig av individen som utgångspunkt. På så sätt möjliggör den kvalitativa studien för mig att söka insikt om politiskt handlande, tillhörighet och legitimitet (Robertson, 2003:93). Intervjuerna blir det sätt som jag kan använda för att få ta del av erfarenheter, attityder och värderingar (Krag Jacobsen, 1993:10) och få insyn i mina intervjupersoners sociala värld.

Mina intervjuer utfördes med stöd i en intervjuguide som bestod av en serie fokuserade frågor gällande militant nationalism och våld som strategi. Frågorna var strukturerade efter temaområden med utgångspunkt i min problemformulering. Med stöd i intervjuguiden lät jag således samtliga intervjupersoner möta relevanta frågor (Krag Jacobsen, 1993:19). Även om frågorna kom i varierande följd och inte alltid var identiskt utformade blev de, med grund i intervjuguiden, så pass strukturerade att de kunde bearbetas och

jämföras med varandra (Ibid, 1993:9). De fokuserade frågorna var relativt öppna vilket gav mina intervjupersoner möjligheten att med egna ord formulera sina tankar och erfarenheter (Halvorsen, 1992:86). De tilläts också uttrycka sig relativt fritt och i stort styra intervjuens ordningsföljd. De kunde också välja att gå djupare på alternativa aspekter av intervjuerna vilket kunde öppna upp för nya perspektiv (Trost, 2005:51). Mina intervjuer som liksom beskrivits, varierade i längd, djup och innehåll, ägde alla rum i både på den franska och spanska sidan om gränsen inom en period av drygt nio veckor vintern 2007.

På grund av språkbrister använde jag mig av tolk vid några av intervjuerna. Jag är medveten om att det kan ha påverkat resultatet och jag kan heller inte vara helt säker på att min tolk översatte ordagrant vad som sades. Dock utgår jag från att mitt material ligger så nära mina intervjupersoners egna uttalanden som möjligt.

2.2 Urval

För min undersökning om hur den 11/9 har påverkat den baskiska nationalistiska befrielse rörelsen (MNLV) sökte jag intervjuer med dess representanter. Min fältstudie inkluderade sedermera 5 informanter från grupper inom MNLV, så som Batasuna som brett anses vara ETAs politiska gren och Askatasuna som är ombud för samtliga ETA-fångar i spanska, franska och baskiska fängelser. Inledningsvis var det även meningen att jag skulle intervju Segi som kan sägas företräda den radikala ungdomsrörelsen. Det visade sig emellertid vara mer problematiskt än jag hade vänta då gruppens medlemmar stod åtalade hos den spanska högsta domstolen för terroristkopplingar. Morgonen för min intervju med en av medlemmarna kom ett beslut som terroristförklarade gruppen. Flera av dem gick under jorden och min intervju blev aldrig av.

Eftersom mina intervjupersoner tillhörde kriminaliserade och terroristförklarade politiska organisationer uppstod ett visst hemlighetsmakeri som det gärna gör kring politiskt isolerade grupper. Förmågan att få tillträde till dem var därför beroende av att hitta en ”sponsor” (Peterson, 2001:111) som kunde sätta mig i kontakt med dem. Jag fick därför förlita mig på rekommendationer från kontakter i regionen. Problematiken med urvalsmetoden är kanske främst att jag därmed lämnade över beslutet om vilka jag skulle intervju till andra personer vilket kan få som konsekvens att de försöker att styra urvalet (Trost, 2005:119). Något som skulle kunna resultera i att mitt material kan spegla värderingar och åsikter inom ett nätverk av bekanta och vänner (May, 2001:161). Men eftersom min studie syftar till att just undersöka gruppnormer och interna diskurser anser jag inte att situationen vore ett problem för min uppsats.

I strikt mening säger mitt material bara något om de intervjupersoner som deltog i själva undersökningen. Dock försökte jag genom att använda mig av personer från olika kontexter att nå en spännvidd av attityder och erfarenheter inom MNLV (Halvorsen, 1992:95). Förutom att söka största möjliga variation inom den givna homogeniteten (Trost, 2005:117) har jag även försökt att finna likheter och olikheter i mina intervjupersoners berättelser. Eftersom studier om

militant nationalism kan vara känsliga erbjöd jag mina intervjupersoner möjligheten att vara anonyma. Även om endast en person valde anonymitet bestämde jag mig för att anonymisera samtliga intervjupersoner för att inte avslöja den som valde att inte gå ut med vem denne var.

2.3 Analys av material

Min studie syftade till att undersöka i vilken utsträckning den 11/9 har påverkat användandet av våld av baskiska militanta nationalisterna. Därför var jag intresserad av att få insyn i mina intervjupersoners tankar och erfarenheter utifrån resonemang om våld som strategi och konflikten i Baskien. Med deras berättelser som grund har jag sedan försökt att förstå våldets diskursiva föränderlighet i regionen. Av den anledningen syftar min analys av intervjuerna till att tolka bakomliggande samhällsliga strukturer, sammanhang och sociala mönster och på så sätt få tillgång till individens föreställningsvärld (Wallén, 1996:34). Centralt för min analys av materialet är förståelsen av berättelser som symboliska representationer av verkligheten och inte som verklighet (Merriam, 1994:84).

Liksom jag berörde innan kan det i intervjuer vara svårt att särskilja mellan personens egna åsikter och gruppens officiella normer (Krag Jacobsen, 1993:74). Gruppåsikter är dock intressanta för min undersökning sedan jag försökte ta reda på interna normer och diskurser för strategival. Och eftersom gruppnormer både formas av och formar människors verklighet kan svar utifrån dessa skapa insyn i mina intervjupersoners sociala värld genom att identifiera vanliga resonemang och mönster inom den kollektiva gemenskapen (Petersson, 2003:46-47). Mina intervjupersoner talade med mig som representerar för olika politiska organisationer inom MNLV och deras berättelser kan därför i stort förstås som gruppåsikter. Min slutsats därav är att dessa formulerade normer kan problematiseras utifrån diskurser om strategival för kollektiva gemenskaper inom MNLV.

Införståddhet och tillit mellan den intervjuade och intervjuaren kan många gånger vara centralt för intervjuens resultat och för att få tillgång till åsikter, erfarenheter och tankar (Krag Jacobsen, 1993:75). För att kunna nyttja detta men samtidigt avvisa det införstådda i svaret har jag intresserat försökt att närma mig påståenden från mina intervjupersoner och ställt följdfrågor för att försöka ta reda på bakomliggande tankegångar. I mötet med mina intervjupersoner försökte jag därför upprätthålla ett samspel mellan närhet, det vill säga förtrogenhet och engagemang och ett mer distanserat förhållningssätt med metodisk och teoretisk medvetenhet (Wallén, 1996:75). Men liksom Merriam (1994:50) skriver är forskaren både det primära instrumentet för att samla in och analysera material som denna också är begränsad just i sin egenskap av att vara människa, det vill säga att denna låter egna personliga värderingarna färga materialet samt begår misstag och missar möjliga aspekter. Så trots mina försök till kritisk självmedvetenhet finns jag som forskare alltid närvarande i min undersökning, inte minst genom min frågeställning och mitt frågeschema. Genom mina intervjuer och som en följd av det urval jag har gjort av material samt tolkningen

av resultatet. På så sätt är jag som forskare också med och skapar den verklighet jag försöker att analysera. Så är fallet även om jag har försökt att dämpa min influens i intervjuerna genom att i största möjliga mån försökt att lyssna och avhållit mig från att delge mina intervjupersoner egna åsikter och erfarenheter.

Positivistiska utgångspunkter har ett begränsat värde vid kvalitativa studier och begrepp som objektivitet, representativitet och validitet är heller inte per se användbara i sin direkta positivistiska innebörd. Liksom jag inte är objektiv kan jag inte heller uttala mig om min uppsats är representativ för samtliga grupperingar inom MNLV (Widerberg, 2002:188). Kvalitativ metod kan snarare ses som en metod för att identifiera fenomen i samhället (Persson, 1999:14). Den kvalitativa studien gör heller inte anspråk på reliabilitet, det vill säga att samma resultat ska produceras vid en förnyad analys. Istället kan intervjuer liknas vid en process där vi kan förvänta oss olika resultat vid skilda tillfällen. Detta sedan människans tankar, åsikter och föreställningar ständigt förändras (Trost, 2005:111-113). Inte heller validitet är tillämpligt även om undersökningen ska vara tillförlitlig, sakenlig och relevant.

I min analys av intervjuerna har jag sökt en helhetsförståelse av vad som sagts, vilken jag har redovisat i uppsatsen och exemplifierat med citat och medan det inte direkt var mina intervjupersoners formuleringar som jag ämnade undersöka har jag översatt citaten från engelska till svenska och i vissa fall ändrat talspråk och justerat grammatiska fel. I min bearbetning av materialet försökte jag dock i största möjliga mån att följa talets nyanser (Wallén, 1996:76).

3. Terrorism

”Den 11/9 skapade ett perfekt tillfälle för den spanska regeringen att placera Batasuna, Segi och Askatasuna inom paraplybegreppet terrorism.” – Spansk batasunamedlem.

För att förstå i vilken utsträckning situationen efter den 11/9 har påverkat användandet av våld av baskiska radikala nationalisterna kommer jag i detta kapitel att redogöra för den spanska statens åtgärder mot MNLV samt hur dessa har uppfattats av de representanter jag intervjuade från den radikala rörelsen.

Ännu finns det ingen samlad definition av terrorism. Istället används ofta en mer generell tolkning som avgränsar terror till ”premeditated, politically motivated violence perpetrated against noncombatant targets by subnational groups or clandestine agents, usually intended to influence an audience.” (Lia, 2005:11). Våldshandlingar som är riktade mot fiendens maktapparat faller däremot utanför begreppets ramar (Heradstveit och Bjørge, 1996:124). Definitionen är problematisk sedan gränserna mellan civila och ”legitima mål” ofta är otydliga. Och eftersom individer kan använda terror utan att det påverkar gruppens distinkta organisatoriska identitet (Irvin, 1999:242) kommer jag fortsättningsvis att referera till terror som ett strategival. Terrorismbegreppets vaga definition har kritiserats av MNLV för att ha möjliggjort för Spanien att utnyttja antiterroristlagstiftning efter egna intressen och kriminalisera inhemsk opposition.

”Att kalla oss för terrorister är en enkel väg för dem att diskvalificera sin egen opposition och inte tillåta oss tala.” – Spansk askatasunamedlem.

”Numera kriminaliseras alla som är dissidenter till Madrids normer. Dissident har blivit synonymt med terrorist.” – Fransk askatasunamedlem.

Samtliga av mina intervjupersoner från Askatasuna och Batasuna uttryckte en känsla av att vara förtryckta och att de som medlemmar av MNLV hade klassats som terrorister på obevisade anklagelser eftersom den spanska regeringen ville splittra en växande baskisk självständighetsrörelse. Eftersom mina intervjupersoner blev intervjuade av mig som representanter för olika grupper inom MNLV, skulle deras föreställningar om att terroriststämplantet av dem är orättfärdigt och ett berövande av deras politiska legitimitet, också kunna förstås som en bredare diskurs inom MNLV.

3.1 Spanien: Kriget mot terrorism

Det var i början på 1937 som general Francisco Franco inledde sin ockupation av Baskien. Fram tills dess åtnjöt Baskien en viss autonomi som därefter vägrades dem. Varje uttryck av nationell identitet förtrycktes det baskiska folket liksom

deras möjlighet att tala det egna språket. Det var också under Frankos diktatur som den baskiska nationalismen växte sig stark. I juli 1959 formades ETA (Muro, 2004:2) med det politiska målet att med våld fördriva Spanien från Baskien (Guibernau, 1999:134). Splittringarna inom gruppen har sedan dess varit många, men gemensamt för dem alla är att de strider för att Baskien ska bli en självständig socialistisk stat (Heywood, 1988:695).

Efter Frankos död inleddes den så kallade demokratiseringen av Spanien och en ny konstitution upprättades år 1978 som åter gav Baskien viss politisk autonomi som en av sjutton provinser (Guibernau, 1999:43). Den nya konstitutionen accepterades aldrig i Baskien, bland annat på grund av att den deklarerade Spanien som en nation. Samma år grundades Herri Batasuna som sedan dess ansetts vara ETAs politiska gren. Övergången till demokrati följdes av den separatistiska gruppens blodigaste år. Dödstalet på cirka 240 personer var en följd av att gruppen fann konstitutionen och dess autonomiförordning anti-baskisk (Mees, 2001:808). Den spanska regeringen svarade med en hemlig mobilisering av gerillagruppen GAL (Grupos Antiterroristas de Liberacion)². Och även om ETA gjorde sig skyldig till fler offer under samma period, kom GAL att bli ett bevis för militanta nationalisterna på att den spanska regimen trots demokratiseringen vidmakthöll Frankos förtryck av dem (Muro, 2004:2).

1997 påbörjade ETA sin kampanj mot den högerkonservativa regeringen PP, Popular Party. I december samma år fängslades 23 ledare från Herri Batasuna. Domstolen grundade bland annat sin dom kring en videofilm med maskerad och beväpnad ETA-gerilla som partiet ska ha försökt att visa under sin valkampanj. Det var första gången som medlemmar av partiet fängslades för kopplingar till ETA (BBC, 01.02.07). Samma år kriminaliserades Herri Batasuna³ i Spanien⁴. Beslutet grundade sig delvis på att partiet inte fördömde ETAs våld och för påstådda kopplingar mellan några av dess medlemmar och ETA. Herri Batasuna har förnekat kopplingar till ETA men flera av partiets ledare och medlemmar har inte desto mindre historiska förbindelser till den separatistiska gruppen. Bland annat var den nuvarande talespersonen för Batasuna, Arnaldo Otegi, fram till 1981 medlem i ETA och spenderade flera år i fängelse efter att ha deltagit i ett attentat mot en bank. Han blev villkorligt frigiven först 2005.

3.1.1 Lizarraavtalet

I april 1998 signerades Good Friday Agreement på Nordirland. Fredsavtalet som var ett stort framsteg för fredsprocessen på Nordirland kom också att ha influens över MNLV som traditionellt haft kontakt med både IRA och Sinn Féin. I september samma år förklarade ETA en obestämd vapenvila. Några dagar dessförinnan hade Lizarraavtalet signerats av alla baskiska nationalistiska

² GAL verkade mellan 1983 och 1987.

³ För att undgå kriminalisering har Batasuna figurerat under flera namn - Herri Batasuna, Euskal Herriarrok och Batasuna, vilka i sin tur har kriminaliserats.

⁴ I Frankrike är partiet fortfarande legalt och kan verka fritt.

grupperingar (Mees, 2001:813). Förslaget drog upp riktlinjer för nationellt självbestämmande och var första gången som samtliga organisationer inom självständighetsrörelsen stod enade. Det baskiska parlamentsvalet som följde blev också en opinionsomröstning för Lizarraavtalet med ett samlat valresultat på 60,55 procent för de nationalistiska partierna och därmed för självständighet (Castaños, 2001).

I november år 2000 bröt ETA vapenvilan och därmed Lizarraavtalets politiska allians (Castaños, 2001). Därpå intensifierade gruppen sin våldkampanj och den spanska regeringen svarade i sin tur med att kriminalisera allt fler grupper från MNLV och fängsla dess medlemmar (Muro, 2004:2). Kriminalisering som redan dessförinnan hade påbörjats⁵ var ett försök från den spanska regeringen att reducera tillflödet av stöd och kapital till ETA och därmed komma till bukt med terrorn (BBC, 01.05.07).

3.1.2 Den 11 september 2001

Efter al-Qaidas attack mot World trade center förklarades ett internationellt krig mot terrorismen. Flera stater liksom Spanien hade redan dessförinnan en egen strid mot terror. Min tes är att en offensiv inleddes efter den 11/9 och i december 2001, bara några månader efter den 11/9, terroristförklarades också ETA av den Europeiska Unionen. Det var första gången som alla femton medlemsländerna var enade och beslutet kan ses som en betydande diplomatisk seger för den spanska regeringen (BBC, 01.02.07). Den 19 februari 2002 föreslog den spanska regeringen sex olika åtgärder till "the commission for the Pursuit of the Anti-terrorist Pact". Bland dem fanns en reform av den gamla Partilagen sedan 1978. Lagen möjliggör för staten att kriminalisera samtliga politiska organisationer som kan stödja terrorism. Därefter följde en rad händelser som slutligen kom att leda fram till att Batasuna listades som ett terroristparti, inte bara i Spanien utan också i USA och av EU.

I juli 2002 beslagtogs 18 miljoner euro av Batasuna som månaden därpå suspenderas i tre år för att vara en del av ETA. Samtidigt röstade det spanska parlamentet för att förbjuda partiet på obestämd tid. Året dessförinnan hade Segi och Askatasuna kriminaliserats för kopplingar till ETA (Muro, 2004:3). I februari 2003 stängdes den enda tidningen som producerades helt på baskiska, Euskaldunon Egunkaria (Human right watch, 2003:20). Av de tio personer som arresterades har chefredaktören anmält att han utsattes för tortyr⁶ (O'Shea, 06/05/06). Fortfarande saknas klara bevis för tidningens påstådda terroristkopplingar (Woodworth, 2005:75). Månaden därpå förbjöds Batasuna

⁵ Tidningen Egin (1998), ungdomsgrupperna Jarrai (1999) och Haika (2001). Även radiostationen Herri Irratia stängdes liksom ett nätverk av pubar som användes som mötesplats för medlemmar ur självständighetsrörelsens vänstra falang.

⁶Förenta Nationernas dåtida rapportör om tortyr, Theo van Boven, har konstaterat att Spaniens kampanj mot terrorism har legitimerat tortyr (Statewatch analysis, 2004:1): "torture or ill-treatment is not systematic in Spain, but that the system as it is practised allows torture or ill-treatment to occur, particularly with regard to persons detained incommunicado in connection with terrorist-related activities." (www.coe.int).

permanent av Spaniens högsta domstol. Domen var den första att förbjuda ett politiskt parti sedan den nya partilagen. I maj deklarerades Batasuna även som en terroristgrupp av USA, något som efterföljdes av EU en månad senare. USAs deklarerande av Batasuna som en terroristorganisation kom ungefär samtidigt som den spanska regeringen fattade det kontroversiella beslutet att stödja USA i kriget mot Irak. Dåvarande premiärminister José María Aznar (PP) yttrade därpå till några journalister; ”Nu kan vi se syftet med visst stöd” (Badcock, 2003). Enligt Heywood (2003) kan Aznars stöd till USA i Irakkriget delvis ses som en bredare strategi i kampen mot ETA och organisationer med liknande politiska mål för att försäkra sig om att de isolerades internationellt.

Den 11 mars 2004 bombade al-Qaida Madrids tågssystem som en konsekvens av att Spanien deltagit i Irakkriget. Attacken är bara dagarna innan det spanska regeringsvalet och PP förlorar sin position som regeringsparti till förmån för det socialdemokratiska partiet, PSOE. I november samma år under ett politiskt massmöte efterfrågar Batasunas talesperson Arnaldo Otegi ett slut på den väpnade konflikten. Förhandlingar tar därefter vid mellan PSOE och ETA och följs av att den separatistiska gruppen förklarar en permanent vapenvila i mars 2006. Fredsprocessen når dock sin klimax när ETA detonerar en bom i ett parkeringshus vid Madrids flygplats i slutet av samma år. Fram tills dess hade många hoppats på att vapenvilan skulle betyda slutet på ETA och dess operativa struktur. Utvecklingen blev en annan, vilket enligt mina intervjupersoner från MNLV var en konsekvens av den spanska regeringens fortsatta repressiva förhållningssätt gentemot MNLV.

”Den spanska regeringen behandlar oss som under Frankos tid... Vi är medvetna om att närhelst vi försvarar våra rättigheter som en nation så riskerar vi att bli förklarade som terrorister.” – Spansk batasunamedlem.

”Regeringens politisk skapar mer lidande men visar också regeringens äkta intentioner att hantera konflikten.” – Spansk askatasunamedlem.

”Regeringen kan inte föra en dialog med ETA för att lösa konflikten och samtidigt arrestera personer från Askatasuna.” – Fransk askatasunamedlem.

”Om den spanska regeringen fortsätter att skära av våra politiska vägar måste de vara medveten om att ETA kommer att växa. Därför borde inte Batasuna ha kriminaliserats.” – Spansk batasunaledare.

Liksom det inledande citatet i detta kapitel visar, svarade samtliga av mina intervjupersoner från MNLV att de hade upplevt en åtstramning från den spanska staten gentemot dem efter den 11/9. Enligt mina intervjupersoner skapade det internationella kriget en ny politisk kontext för den spanska regeringen att verka inom, där den kunde öka sitt förtryck av MNLV utan att riskera kritik från internationellt håll. Några av dem framhöll också att kriget mot terrorism gick före allt och att all opposition gentemot regeringen numera placerades i fängelse. Den gemensamma föreställningen bland dem var att den spanska regeringen använde kriget mot terrorism och det hot som al-Qaida utgjorde för den spanska staten, för att också trycka ned en växande självständighetsrörelse. Något som flera av dem menade redan hade påbörjats 1998 i och med Lizarraavtalet.

Den spanska statens kriminalisering av MNLV syftar som uppmärksammades inledningsvis till att komma till bukt med ETAs terror. Det finns dock en fara för att statens försök att splittra MNLV istället skapar en allt mer aggressiv diskurs inom den radikala rörelsen gentemot den spanska staten. En situation som riskerar att (re)producera en bild bland militanta nationalister om att Spanien är en repressiv stat, mot vilken endast våld kan användas. Under följande kapitel kommer jag därför problematisera i vilken utsträckning de statliga åtgärderna som beskrivits ovan, och uppfattningen om desamma inom MNLV, har kommit att påverka rekryteringen av aktivister till ETA och som en följd därav av, gruppens val av strategi.

4. Mobilisering av militanter

”Kriminaliseringarna har skapat en förnyring inom ETA och nytt bränsle till militanterna.” – fransk batasunamedlem.

Engagemanget inom ETA kan förklaras omfatta tre nivåer. Kärnan som är den högsta nivån och består av de aktivister som direkt deltar i våldet genom kidnappningar och dödande, det vill säga ETA. Därefter följer de aktivister som ställer upp på att utföra handlingar som syns på gator och torg, det som brett i Baskien kallas för kale borroka. Sådant gatuvåld som att bränna banker, bussar och utföra graffiti genomförs ofta av gängbildningar bland ungdomar och fungerar som en vardaglig påminnelse om konflikten. Främst har grupper inom ungdomsrörelsen så som Jarrai, Haika och Segi hållits ansvariga för den senare typen av aktivism. Det folkliga stödet är den sista och svagaste nivån av engagemang (Mansvelt Beck, 1999:110). Eftersom det inte finns något säkert mätinstrument för ETAs folkliga stöd används ofta Batasunas valresultat. Om så är fallet, skulle det betyda att ETA har stöd i varje stor stad i Baskien med de högsta siffrorna i regionerna Bizcaya och Gipuzkoa (Ibid, 1999:199) med ett genomsnitt på cirka 15 procent.

Min studie som syftar till att undersöka i vilken utsträckning situationen efter den 11/9 har påverkat användandet av våld av baskiska radikala nationalisterna kommer i detta kapitel att diskutera strategival utifrån en rekrytering av aktivister till ETA i relation till statliga åtgärder så som kriminaliseringen av MNLV.

4.1 Nationalismens mobiliseringskraft

Det baskiska folket har beskrivits som en nation ”with its own ’popular army’ and whose gunmen are its ’best sons’” (MacClancys, 1988:17). I min uppsats förstår jag nationen, liksom citatet berör, utifrån dess potential att skapa ett oss, vilka kan mobiliseras och representeras, samt för vilken ett stort antal människor är beredda att offra sina liv. Anderson (1991:21-22) grundade begreppet föreställd gemenskap, vilket implicerar en social föreställning hos ett folk om att de tillsammans utgör en nation. Nationen kan förklaras som föreställd i den meningen att de flesta av dess medlemmar aldrig kommer att träffa varandra, men att det i deras medvetande lever en bild av att de hör samman. Denna gemenskap kan, trots interna ojämlikheter, förstås utifrån antagandet om ett horisontellt broderskap som associerat med nationen har kunnat begära offer (Ibid, 1991:137-139).

Nationen som föreställd har en förändringspotential över tid och i rum, vilket inte minst kan märkas i konflikter då nationer ofta svarar med en förstärkning av den föreställda gemenskapen genom politisk mobilisering (Canovan, 2002:164). Det är också denna nationens förmåga att stå som grund för politisk mobilisering

(Ibid, 1996:3, 102) som i sin tur är centralt för uppkomsten och reproducerandet av militant nationalism. Nationalism blir i sammanhanget en strävan efter erkännande, det vill säga en önskan om att bli betraktad som en jämlik och att få besluta över den egna framtiden (Guibernau, 1999:26). En rättighet som enligt mina intervjupersoner har berövats dem och är grunden till dagens konflikt.

”Vi vill ha rätten att besluta över vår egen framtid.” – Fransk batasunamedlem.

”Lösningen finns i erkännandet av vår rätt till självbestämmande som en baskisk nation.” – Spansk batasunamedlem.

”Konflikten kommer att ta slut först när det baskiska folket erkänns som en nation med rätten att besluta över sin egen framtid.” – Spansk askatasunamedlem.

Mina intervjupersoner beskrev det baskiska folket som en nation och sina egna politiska mål som självbestämmande. Något som kunde leda fram till självständighet för Baskien, såvida det baskiska folket själva valde det i en folkomröstning. Samtliga av mina intervjupersoner sade sig ha blivit berövade denna rätt att existera som en nation. Flera av dem hänvisade till 1978 års konstitution som de menade förnekade dem möjligheten att erkännas som ett folk sedan den tydligt deklarerar Spanien som en nation. Konstitutionen med autonomiförordningen sågs som en främmande akt som pålagts dem mot deras vilja. Resonemangen hänger väl samman med en teoretisering av militant nationalism som grundar sig i tanken om att den dominerande staten och dess politiska system är illegitima (Grove, 2000:480). Genom att använda våld utmanas statens auktoritet samtidigt som det skapas uppmärksamhet kring politiska mål (Guibernau, 1999:114).

Huruvida gruppen väljer att använda våld eller demokratiska medel, avgörs av förhandlingar inom gruppen mellan tre olika kategorier av aktivister; ideologer, radikaler och politiker, som alla förespråkar olika strategier. Medan ideologerna föredrar väpnad kamp, erkänner radikaler både väpnat motstånd och deltagande i politiska institutioner. Politikerna däremot avvisar våld som strategi, förutom under extrema förhållanden, och föredrar enkom deltagande i politiska institutioner. Den relativa storleken av de olika kategorierna inom gruppen påverkas bland annat av regeringens reaktion på gruppens existens och politiska budskap, något som ofta avgör gruppens möjlighet att göra sig hörd i existerande politiska kanaler (Peterson, 2001:xi). De var också under Frankoregimen när samtliga demokratiska kanaler för politiskt deltagande var slutna för den baskiska minoriteten som ETA skapades (Guibernau, 1999:128).

4.2 Statens roll för mobilisering av militanter

Strategier kan förklaras som scheman av aktioner som involverar både handlingar och mål. Dessa kan associeras med överlevnad och säkerhet vilket i sammanhanget kan översättas till autonomi och identitet. Strategierna syftar i sin helhet till att försvara och förstärka dessa kärnvärderingar. Vad som slutligen bestämmer vilken strategi som ska användas är kalkyleringar av handlingarnas

utsikter till framgång. Våldshandlingar har trots det ofta presenterats som irrationella. Allt fler teoretiker menar dock att militanta grupper styrs av rationella val. Peterson (2001:66) är en av dem och menar att politiska protester är rationella i sig själva då de alltid har en betydelse för sin utövare. Och såvida militanta grupperingar är rationella kan deras strategi också förstås med hänsyn till en värdering av omständigheter - så som fredsförhandlingar, externa händelser och förändringar inom grupper - i relation till kärnvärderingarna. Handlingar väljs alltså för att de är bättre än andra tillgängliga handlingar utifrån dess potentiella konsekvenser (Lindley, 1988:180-182).

I demokratiska samhällen finns ofta en välvillig kontext i vilken staten är beredd att samarbeta med den inhemska oppositionen som därav kan mobilisera öppet och använda sig av redan befintliga politiska kanaler. Det skapar en rationell strategi för grupper att delta i politiska processer så som val och våld förlorar sitt värde. Om staten å andra sidan är autokratisk blir illegala metoder nödvändiga för gruppen. Det har också visat sig att våld tenderar att användas mer frekvent i repressiva kontexter. För även om det dominerande politiska etablissemangen kan tysta nationella anspråk från minoritetsgrupper genom att kriminalisera dem, kan de också medverka till att ge populistiska ledare nya vapen i mobiliseringen av folket (Canovan, 2002:160). Våld blir i sammanhanget ett rationellt medel som troligtvis kan leda till större framgång än ett samarbete med staten. Kritiker gentemot antagandet om att terror grundar sig i rationella val, menar dock att våld per se är irrationellt, framför allt eftersom militanta grupper sällan lyckas driva igenom sina politiska mål. Här bör uppmärksammas skillnaden mellan våldshandlingar ut ett instrumentellt och symboliskt perspektiv. Ur ett instrumentellt perspektiv kan våld anses irrationellt om gruppen inte har lyckats att driva igenom sina politiska mål. Den symboliska relationen till våld är dock en annan. Genom att använda våld utmanar militanta grupper den dominerande statens auktoritet. En situation som skapar en symboliskt rationell fortsättning för våldshandlingar (Irvin, 1999:37-38).

Det finns en risk för att grupper blir militanta om priset för deras aktivitet kan jämföras med det för inaktivitet, det vill säga om konsekvenserna för statens förtryck inte överstiger det för militanternas våld. För denna kalkylering är sannolikheten stor att det i samhällen som under en längre tid varit exponerade för statligt våld också finns medlemmar som betraktar våld som ett samhällsligt gott. Både ETA och IRA har dessutom varit som mest aktiva när de har ignorerats och deras politiska mål avvisats. Möjligheten för militanta grupperingar att rekrytera samt behålla medlemmar påverkas med andra ord av hur omfattande statens förtryck har varit eller är mot gruppens medlemmar (Irvin, 1999:34-37). Det finns också ett samband mellan rekryteringen av aktivister så som ideologer och radikaler och de områden som har utsatts för statligt våld. Bizcaya och Gipuzkoa var de baskiska provinser som varit utsatta för mer omfattande förtryck än andra delar av Baskien, därifrån kom också de flesta ETA-fångarna (Ibid, 1999:171-175, 133-134).

Flera militanta grupper som med våld har lyckats driva igenom en del av sina politiska mål har även valt att lägga ned sina vapen (Irvin, 1999:8). Studier har även visat att de grupper som väljer våld som strategi ofta är marginaliserade och

undertrycka. Uppkomsten av våld kan därför förstås som en förlängning av radikal aktivism när politiska grupper inte längre anser att det är lönsamt med politisk dialog eller civil olydnad. Ett tillstånd som skapar och reproducerar en utbredd känsla av berövande och ojämlikhet (Lia, 2005:12-15). Våld blir gruppens möjlighet att skapa uppmärksamhet till sina politiska mål, speciellt om de helt förbjudits från att delta i politiska institutioner eller i det offentliga utrymmet. Då kan våldshandlingar anses vara enda befintliga medel som militanter har till hands för att placera sina frågor på den politiska dagordningen (Grove, 2000:481). Det blir en slags nödvändig sista resurs som kan användas för hemlandets skull. ”To resort to violence is to demand to be taken very seriously, to be given a top position on the political agenda of the opposite party” (Eriksson, 1997:59-58). Våldshandlingar kan i sammanhanget förstås som kommunikativa handlingar (Heradstveit och Bjørge, 1996:125), vilka syftar till att driva igenom förändringar och fästa uppmärksamhet vid sociala idéer (Bjørge, 1997:20). Men medan politiker har fri tillgång till medier och politiska institutioner, måste väpnade grupper använda sig av bakdörren - med våld - för att nå ut med sitt politiska budskap till en bredare publik. Desto mer våld som används desto större är chansen för att väcka uppmärksamhet (Liebes och Kampf, 2004:79).

Eftersom den militanta gruppen saknar militär kapacitet att driva igenom sina mål används ofta våldet som en slags propaganda med syftet att upprätthålla uppmärksamheten kring de egna politiska målen (MacGinty, 2002:171). Till en början kan det räcka med demonstrationer eller brända bildäck, men allt eftersom nyhetens behag mattas med upprepning, tvingas grupper att trappa upp våldet för att bibehålla uppmärksamheten. Enligt Heradstveit och Bjørge (1996:125) återstår tillslut bara renodlade terrorhandlingar. Därför har det hänt att staters försök att med våld hindra uppkomsten eller närvaron av oppositionella separatistiska grupper istället har bidragit till att göra våld till ett strategiskt medel för den separatistiska gruppen att göra motstånd mot statens förtryck (Smith, 1998:66).

4.2.1 Kriminaliseringen av MNLV

I mötet med mina intervjupersoner frågade jag dem hur kriminaliseringen hade påverkat MNLV. En majoritet av dem svarade att det hade fungerat som en katalysator för mobiliseringen av ETA-aktivister. Den franska batasunamedlemmen berättade för mig att ett hundratals ungdomar från San Sebastian hade gått under jorden under de senaste åren efter att de hade hotats med fängelse för att ha deltagit i Kale borroka. ”En del försvinner till andra länder, andra går in i ETA.” Han uppmärksammade liksom jag har berört tidigare att kriminaliseringen reducerade den politiska dimensionen av konflikten och endast lämnade kvar en militär dimension, vilket han också förklarade med; ”[o]m du fängslar ett stort antal unga skapas politiska militanter.” En annan av mina intervjupersoner menade att den spanska statens respons på Kale borroka, som han fördömde, medverkade till en föryngring bland militanterna. ”Nämn ett annat land i Europa än Spanien där ungdomar kan åtalas för att vara terrorister för att de har förstört blommor.” Vad min intervjuperson åsyftade var den grupp om nio

personer, varav de flesta i åldrarna mellan 14 och 16 år, som i januari 2007 vandaliserade blommor på en gravsten tillhörande en PP politiker som dödats av ETA. Samtliga blev på grund av aktionen åtalade för terrorism.

”En konsekvens av kriminaliseringen är att ett politiskt problem har blivit militant. Det finns inte längre något politiskt alternativ för unga.” – Fransk batasunamedlem.

”Sedan 40 år tillbaka har vanliga medborgare varit beredda att ta till vapen eftersom det inte finns ett politiskt sätt att lösa konflikten. Utan en politisk öppning kommer våldet att fortsätta. Det är inget hot, det är enkla fakta.” – Spansk batasunamedlem.

”Vår historia visar oss att om vi försöker att förtrycka folkliga drömmar, så finns det alltid dem som är beredda att ta till vapen för att försvara dem.” – Spansk askatasunamedlem.

Samtliga av mina intervjupersoner beskrev hur de politiska kanaler som en gång varit tillgängliga för dem inte längre var åtkomliga för MNLVs medlemmar och sympatisörer. Liksom uppmärksammade tidigare väljer ofta militanta grupper att använda våld som en sista utväg för att väcka intresse kring deras politiska mål när samarbete eller demonstrationer inte längre anses vara lönsamt. Som en följd av kriminaliseringen av MNLV ansåg mina intervjupersoner att deras demokratiska plattform hade gått förlorad för deras kamp om ett självständigt Baskien. En situation som enligt dem riskerade att leda till en fortsättning av ETAs våld. Liksom den spanska askatasunamedlemmen sa ”finns det alltid dem som är beredda att ta till vapen för att försvara dem [folkets drömmar]”.

Citaten från den spanska batasuna- och askatasunamedlemmen syftade tillbaka på en nyrekrytering av aktivister till den separatistiska gruppen. Något som jag menar kan återkopplas till det jag valt att kalla för nationalismens mobiliseringskraft, för vilket våld ofta anses vara legitimt när hemlandet är äventyrat. Åter vill jag dra i åminnelse Andersons förklaring av ett horisontellt broderskap som associerad med nationen har kunnat begära offer. Och som diskuterades ovan fungerar ofta ökat förtryck från den dominerande staten som ett nödvändigt ont för militanter att skapa folkligt stöd men också som en mobiliserande kraft för nya aktivister. Hårda statliga åtgärder kan därför generera en rekrytering av ideologer och radikaler medan de försvagar närvaron av politiker inom den militanta gruppen (Grove, 2000:481). Statliga åtgärder kan därför sägas riskera att driva den militanta rörelsen under jorden snarare än att splittra den, vilket kan skapa en skör fredsprocess eller en eskalering av våldet. Denna risk finns också när nationalistiska krav avfärdas som kriminella (Irvin, 1999:32). Den spanska askatasunamedlemmen sa också att “även om allt förändras och självständighetsrörelsen måste ge upp kommer ETA att återuppstå på nytt eftersom konflikten lever kvar”. Så även om staten kan få bukt med terrorn genom att kriminalisera MNLV, skulle denna situation enligt min intervjuperson bli högst tillfällig. Till argumentet kan anföras hur mina intervjupersoner från MNLV ofta förstärkte sina uttalanden med; ”det är inget hot, det är enkla fakta”. Påståendena syftade till att betona slutsatserna om att kriminaliseringen skapade en fortsättning på ETA och gruppens våld. I sammanhanget vill jag påpeka att uttalandena kan vara menade för att framkalla en hotfull situation där MNLV vill

försäkra omgivningen om att deras kamp inte kommer att försvinna såvida deras politiska mål inte får gehör.

Kritik har anförts mot teorin om att statliga åtgärder i dagens Spanien skulle kunna generera en rekrytering av aktivister till ETA. Detta sedan Spaniens metoder efter demokratiseringen och upprättandet av autonomiförordningen inte längre kan anses utgöra statsförtryck. Åtgärderna mot MNLV bör därför inte förväxlas med arresteringar på grund av antiterroristlagstiftning (Mees, 2001:820). Kritiken förklarar tyvärr inte närmare vari dessa åtgärder skiljer sig åt i *föreställningen* hos MNLV. Något som kan anses vara av största vikt sedan det just är deras upplevelse av förtryck som kan anses ligga till grund för val av strategi, och nyrekrytering av aktivister till ETA. Mina slutsatser utifrån mitt material blir därför att den spanska statens respons på MNLVs existens och politiska krav kan anses ha en betydelse för den separatistiska gruppens val av strategi.

Enligt Heradstveit och Bjørge (1996:133-135) skulle våldet minska såvida det blev lättare för marginaliserade grupper att komma till tals i redan existerande politiska kanaler. En lösning vore därför att skapa mer lättillgängliga kanaler för oppositionella grupperingar att göra sig hörda, vilket skulle kunna minska deras incitament att använda våld för att uppnå uppmärksamhet kring politiska mål och samhällelig förändring. Genom att eliminera den politiska dimensionen av motståndaren riskerar annars politikerna att oskadliggöras inom den militanta rörelsen. De aktivister som återstår blir enbart ideologer och radikaler vilka förhandlar med det språk de känner bäst – våld. Med andra ord; om regeringen väljer att förtrycka politiska krav riskerar fler aktivister att mobiliseras till förmån för väpnat motstånd och terrorism. Däremot om regeringen väljer att beakta den nationalistiska rörelsen kan de medverka till dess splittring. Trots det har den spanska staten länge avfärdat Batasuna och dess sympatisörer som marginaliserade och alienerade segment av samhället. Inte heller den franska staten erkänner att det pågår en konflikt om nationell självständighet vid sin södra gräns. Istället refererar de båda staterna till konflikten som ett inhemskt problem som en följd av en kriminell grupp.

”ETA fortsätter att existera och bruka våld eftersom konflikten aldrig har erkänts politiskt.” – Spansk batasunamedlem.

”Om regeringen lyssnade till våra krav skulle militanterna försvinna.” – Fransk batasunamedlem.

”Den franska och spanska staten måste inse att de personer som går in i ETA är medveten om att de kommer att offra sitt liv och att de kommer att ta någon annans liv. Dessa personer kommer att fortsätta kämpa.” – Spansk askatasunamedlem.

Enligt mina intervjupersoner skulle den spanska och franska staten genom att erkänna det baskiska folket som en nation också medge att det existerade en politisk konflikt vilket i sin förlängning skulle leda till ETAs upplösning. Deras politiska budskap kan förstås som följer; Låt oss tala; lyssna till oss; och tillåt vår nation att finnas. Förkunnelsen innebär lika mycket en vädjan som ett löfte; för vi kommer inte att försvinna.

5 Våldets fortsatta existens

”Våld är bara ett verktyg” – Spansk askatasunamedlem.

Ovan förklarade jag strategival av militanta grupper som en serie värderingar som regleras av interna beslutsprocesser för vilket våldshandlingar kan anses vara rationella val. Våld blir i sammanhanget ett legitimt medel för militanta grupper såvida terror accepteras kollektivt. I likhet med vad som har uppmärksammats tidigare är denna rationalitet dock avhängig folkligt stöd (Guibernau, 1999:126-127). För att vidare förstå i vilken utsträckning situationen efter den 11/9 har påverkat användandet av våld av baskiska radikala nationalister kommer jag nedan att problematisera val av strategi i relation till folkligt stöd efter den 11/9 och den 11/3.

5.1 Folkligt stöd

Mobilisering av massorna är centralt för upprätthållandet av våldets legitimitet liksom för en fortsatt rekrytering av aktivister till militanta grupper. Inte minst då våldshandlingar, i likhet med vad som förklarats tidigare, kan tolkas som planerade beteenden och därmed förstås utifrån samhälleliga attityder. En relation där en handling både måste godkännas av dominerande sociala normer och värderas positivt av individen för att förverkligas (Posthuma, Dworkin, 2000). Liksom jag diskuterade ovan riskerar folkets stöd att gå förlorat såvida den militanta gruppen inte kan binda våldet till ett politiskt mål (MacGinty, 2002:171), något som kan ha försvårats efter den 11/9 och den 11/3.

Våld från militanta grupper syftar ofta till att provocera fram ett våldsamt svar från den dominerande staten. Det statliga våldet – om sådant uppstår - används i sin tur för att legitimera gruppens fortsatta aktiviteter och skapa en mer positiv attityd bland folket gentemot väpnad kamp (Guibernau, 1999:131). I likhet med andra gerillagrupper har denna spiral av aktion-reaktion varit ETAs strategi. Spiralen, som grundades av Federico Krutwig, går ut på att ETA utför en attack mot det spanska systemet. Den spanska staten svarar med våld mot hela det baskiska folket, som i sin tur reagerar i en blandning av panik och uppror varefter ETA återigen genomför en attack som syftar till att radikalisera massorna ytterligare. Genom att knyta våldsamma uttryckssätt till politiska budskap använder sig militanta grupperingar av ett så kallat våldsspråk vars (il)legitimitet i slutändan avgörs av folket (Bjørge, 1997:18). Enligt Krutwig fanns det en avgörande faktor för att få folket på sin sida; att skapa hjältar och martyrer. Skottlossningar, misshandel, arresteringar och tortyr har också varit en katalysator för folkligt stöd och rekrytering av nya aktivister till ETA (Woodworth, 2001). Inte minst har det förstärkt uppfattningen om den spanska staten som en

förtryckare (Guibernau, 1999:131). ETA har kritiserats för att ha haft en marginell koppling till Krutwigs våldsspiral (Ben-Ami, 1991:506). Trots det har den separatistiska gruppen under perioder lyckats att vinna stora delar av det baskiska folkets stöd.

Liksom jag beskrivit ovan förstår jag våld som en kommunikativ handling. Våld blir i sammanhanget en politisk symbol som får sin betydelse genom handlingar men också av de kontexter som det verkar inom. Något som också definierar de medel som bör användas för att uppnå politiska mål (Heradstveit och Bjørge, 1996:86-87, 92-93). Efter Al-Qaidas attentat mot USA och senare Spanien har den spanska staten till synes ökat kriminaliseringen av grupper inom MNLV. En situation då våld kan bli gruppens rationella val av strategi och enda möjlighet att skapa uppmärksamhet kring sina politiska mål. Våldshandlingar är dock sällan självförklarande utan måste bindas till ett politiskt budskap. Utan en ideologisk koppling till våldshandlingarna finns det inget som rättfärdigar dem inför folket och de förlorar därmed sin rationella fortsättning (Bjørge, 1997:52-53).

Efter den 11/9 och den 11/3 drabbades västvärlden av en mental explosion som inte bara drabbade USA och Europa utan också resten av världen (Nairn, 2005:31-32). Attentat som därmed kom att förändra våldets diskursiva förutsättningar. Resonemanget kan liknas vid diskussionen kring offren den 11/9. ”Those who died on September 11 were ‘ordinary people’, identified with as such (we must assume) with a majority of the worlds population...individuals ‘just like us’ were indeed being put through it.” Enligt Woodworth (2005:77) går denna förändring också att återfinna också hos Arnaldo Otegi som ska ha sagt att han tillsammans med andra ledare för Batasuna har kommit till insikt om att den 11/9 skapade en ny kontext för väpnad kamp och att en sådan inte längre kan anses vara användbar för europeisk vänster och nationalistiska grupperingar.

5.1.1 ETAs legitimitet

Batasunas valresultat används ofta som en mätare för ETAs folkliga stöd, sedan partiet brett anses vara gruppens politiska gren. Under det baskiska parlamentsvalet 1998 fick Batasuna, under namnet Euskal Herritarok, 17,91 procent av det baskiska folkets röster (Woodworth, 2005:80). Följande val 2001 hade antalet röster sjunkit med 80,000 till 10,12 procent, vilket vara Batasunas lägsta valresultat någonsin. Den radikala minskningen har förklarats som en effekt av att fredsprocessen brutits av ETA år 2000 som därefter intensifierat sin våldskampanj (Castaños, 2001). Det höga valresultatet året dessförinnan har tolkats som ett resultat av ETAs deklarerade vapenvila 1998. En slutsats därav skulle kunna vara att en stor grupp av det baskiska folket stödjer MNLVs krav och politiska mål men att det finns ett motstånd till ETAs våldshandlingar. Enligt mig kan valresultatet också ses som ett tecken på att det baskiska folket vill ha ett slut på konflikten. Partiets bästa valresultat någonsin var år 1990 under det ursprungliga namnet Herri Batasuna då partiet fick 18,33 procent av det baskiska folkets röster. Den höga siffran har kopplats samman med den spanska

regeringens smutsiga krig mot ETA med den hemliga mobiliseringen av gerillagruppen GAL. I det senaste valet till det baskiska parlamentet 2005 uppmanades Batasunas sympatisörer att rösta på det nya kommunistiska partiet EHAK som fick ett väljarstöd på 12,5 procent. I sammanhanget skulle den svaga ökningen kunna kopplas samman med regeringens kriminalisering av MNLV, men också till att ETA inte hade dödat någon sedan 2003.

I föregående kapitel beskrev jag hur mina intervjupersoner berättade för mig om att kriminaliseringen av MNLV hade verkat som en katalysator i rekryteringen av aktivister. Ovanstående redogörelse av Batasunas valresultat talar dock sitt eget språk. Efter att ETA brutit vapenvilan skedde en kraftig minskning av det folkliga stödet till Batasuna och därmed till ETA. Liksom jag berättade tidigare har dock inte den separatistiska gruppen dödat någon sedan 2003. Kanske kan det bero på att gruppen internt liksom utåt funnit det svårt att göra sina våldshandlingar legitima när det folkliga stödet visar på ett motstånd till ETAs våldstrategi. Om så är fallet skulle ETAs våldshandlingar vara beroende av det baskiska folket stöd. I sammanhanget vill jag åter problematisera militant nationalism ur ett instrumentellt och ett symboliskt perspektiv. Ur det instrumentella perspektivet kan ETAs val att använda våld för att förverkliga sina politiska mål förstås som ineffektivt då gruppen under 40 år inte har lyckats att genomföra dem. Fortsatt användande av våld skulle därför vara irrationellt. Situationen blir dock en annan i ljuset av den symboliska relationen mellan våld och ETAs politiska mål. Genom att använda våld ifrågasätter ETA den spanska statens legitimitet, det vill säga dess våldsmonopol och med det statens auktoritet i Baskien. På så sätt skulle ETA kunna framhålla sin kamp som legitim, vilket genererar en rationell fortsättning på den väpnade kampen (Irvin, 1999:37-38). Men våldets symboliska rationalitet är som förklarats tidigare sammanbundet med ett folkligt stöd och de valresultat som redovisades ovan implicerar ett lågt folkligt stöd för väpnad kamp, vilket i sin förlängning skulle avlägsna våldets symboliska rationalitet.

Att Batasunas valresultat inte heller har ökat mer sedan 2001, skulle även kunna förstås som en följd av en ny politisk kontext från och med den 11/9 och kanske främst den 11/3, vilket gjort våld till ett (il)legitimt medel för det baskiska folket där ETA inte längre kan koppla våldet till det baskiska folkets krav om ett självständigt Baskien. Förändringen i det folkliga stödet kan också förstås utifrån en koppling till konflikten på Nordirland där det var först efter att våldet hade avtagit som Sinn Fein lyckades genomdriva en del av sina politiska mål. En del menar att IRAs avväpnande och Sinn Feins kompromissvilja kom av en medvetenhet om att väpnad kamp inte längre kunde frambringa ett enat Irland. Andra anser att vänpunkten kom efter den 11/9 då terror blev en styggelse bland vanliga människor (Rice-Oxley, 2007).

5.1.2 Våldets nya premisser efter den 11/9 och 11/3

För att närmare förstå hur Al-Qaidas attacker den 11/9 och 11/3 har påverkat MNLVs syn på våld och därmed eventuellt få en insyn om ETAs position, frågade jag mina intervjupersoner om de trodde att våldet hade förlorat sin legitimitet

bland det baskiska folket, vilket skulle göra det symboliskt irrationellt som strategi.

”Folk tycker inte längre om våld. Men ETA är inte en islamistisk grupp som dödar hundratals personer.” – Fransk batasunamedlem.

”ETA kan inte liknas vid en islamistisk grupp.” – Spansk batasunamedlem.

”ETA är inte som islamiska fundamentalister.” – Spansk askatasunamedlem.

Frågan var känslig och stämningen i mina intervjuer blev spänd när den kom på tal. Att ETAs våld är känsligt skulle kunna ha sin förklaring i att mina intervjupersoner bland annat kriminaliserades för att de aldrig fördömde ETAs våld och att det just är denna inställning till våldet som skiljer MNLV från många andra nationalistiska uttryck i Baskien. Misstänksamheten gentemot frågan var kännbar. Den franska batasunamedlemmen var den som friast talade om våldet, men även han under stor anspänning. Kommentaren ”folk tycker inte längre om våld” var också bland det närmaste han kom att kritisera våld som strategi. Därefter följde en förklaring, liksom i de andra intervjuerna, om att ETA inte kunde liknas vid en islamistisk fundamentalistisk grupp vars dödande är urskillningslös. Resonemangen kan tolkas som ett slags rättfärdigande av ETAs våld och ett försök att skapa legitimitet kring dess yttringar. De spanska batasunamedlemmarna avfärdade snabbt frågan med att ETA inte var en islamistisk grupp, vilket även den spanska askatasunamedlemmen gjorde. En geografisk skillnad kan här skönjas. I Frankrike kan Batasuna arbeta fritt och inga grupper har fram tills i dag kriminaliserats inom MNLV, förutom ETA. I Spanien däremot är flertalet av grupperingarna inom den nationalistiska befrielse rörelsen förbjudna. Ett fördömande av ETA kan därför förstås som ett större svek på den spanska sidan än det kanske innebär på den franska.

När jag frågade den spanska askatasunamedlemmen om våldets (il)legitimitet blev stämningen spänd och han reagerade starkt och avfärdade frågan som han till en början missförstod som en antydan från mig om att ETA kunde liknas vid Al-Qaida. Min tolk fick därför flera gånger förklara om frågan. Vi fortsatte intervjun under fortsatt spänd stämning.

”Det finns en debatt inom Batasuna om ETA.” – Fransk batasunamedlem

”Det finns ingen debatt bland oss om väpnat motstånd är bra eller dåligt. Det enda vi diskuterar är situationen för Euskal Herria [Baskien på baskiska].” – Spansk askatasunamedlem.

Den franska batasunamedlemmen uttryckte även som citatet förtäljer att det finns en diskussion om ETA inom Batasuna. Uttalandet avtäckte en intern diskussion inom partiet som aldrig skulle kungöras officiellt, men som kan tyda på en opposition gentemot våldet till förmån för en demokratisk lösning. Samma kompromissvilja går dock inte att återfinna bland den spanska askatasunamedlemmen. ”Det enda vi diskuterar är situationen för Euskal Herria.” Åsiktsskillnaderna kan ha en positionsförklaring. Medan medlemmarna för Batasuna tillhör en gren som förespråkar en politisk lösning är den spanska

askatasunamedlemmen ett av ombuden för samtliga ETA-fångar och lojaliteten kan därför förstås som stark till den separatistiska gruppens val av strategi och kamp. Detta rättfärdigande av våld som strategi kan problematiseras ur ett symboliskt rationalitetsperspektiv. För trots det faktum att ETA inte har lyckats att genomdriva sina mål genom att använda våld, skulle våldshandlingar kunna förstås som rationella då de ifrågasätter den spanska statens våldsmonopol och därmed dess legitimitet i Baskien, *men* som diskuterats tidigare, bara om gruppen har folkets stöd. Något som med grund i Batasunas valresultat vid det senaste valet till det baskiska parlamentet visar en tendens på att ha minskat betydligt. Och trots om det visade sig att ETA inte var upphovsmän till någondera av händelserna den 11/9 och den 11/4 finns det dem som menar att gruppens aktiviteter och karaktär i fortsättningen kommer att vara sammankopplad med den internationella terrorismens storskaliga våld (Muro, 2004:3). Något som skulle betyda att våldets symboliska rationalitet inte längre kan rättfärdiga våldshandlingar. Den globala terrorismen har därmed kommit att sätta ramarna för regional militant nationalism.

Det inledande citatet "[v]åld är bara ett verktyg" manifesterar enligt mig just våldets diskursiva föränderlighet som jag har diskuterat i detta kapitel. Min uppsats har på så sätt försökt att visa på hur en kriminalisering av MNLV kan verka som katalysator för rekryteringen av aktivister till ETA vilket skulle implicera en fortsättning och eventuell eskalering av våldet. Samtidigt som våldets förutsättningar efter de storskaliga attentaten den 11/9 och den 11/3 kan ha förändrat våldets politiska kontext så radikalt att det inte längre går att rättfärdiga eller förklara våldshandlingar som legitima medel för folket. En utveckling för vilken väpnad kamp kan kosta mer än dess ponerade vinster och därmed gå förlorad som ett rationellt medel.

6 Sammanfattande slutdiskussion

I mina avslutande reflektioner kommer jag att diskutera studiens resultat i relation till potentiella scenarier som för val av strategi av baskiska militanta nationalisterna som en följd av den politiska kontext som uppstod efter den 11/9 och den 11/3. Min studie syftade som jag skrev inledningsvis till att undersöka hur representanter från den baskiska nationalistiska befrielse rörelsen förstod och funderade kring våld som strategi. Med det sökte jag insyn för militant nationalism i Baskien och i vilken utsträckning den kunde tänkas (re)producera våldets diskurs. Något som i sin tur får följder för konfliktens förlopp. Min utgångspunkt har varit att militanta grupper styrs av rationella i val när de beslutar sig för vilken strategi som ska användas. Därav har det varit möjligt för mig att genom intervjuer försöka förstå de diskurser som verkar inom MNLV och därefter sätta om konfliktens utveckling utifrån de diskursiva verkligheter som framträdde i intervjuerna.

Inledningsvis ställde jag frågan i vilken utsträckning som situationen efter den 11/9 har påverkat användandet av våld av baskiska radikala nationalisterna. Sammanfattningsvis kom resultaten att visa på två skilda scenarier; det ena i vilket den spanska statens åtgärder efter den 11/9 och den 11/3 liksom kriminaliseringen av MNLV och uppfattningen av desamma inom rörelsen kan ha fört med sig en nyrekrytering av aktivister till ETA. Enligt mina resultat skulle en sådan mobilisering kunna medföra en fortsättning av våld som strategi. En slags boomerangeffekt där statens åtgärder för att få bukt med ETAs terror istället kan komma att uppfattas som symptom på en förtryckande stat. Något som skulle kunna generera en diskurs inom MNLV i vilken våld anses vara ett legitimt medel, om inte annat ur ett symboliskt perspektiv i syfte att ifrågasätta den spanska statens auktoritet i Baskien. Om så vore fallet borde den spanska staten istället för att fortsätta kriminalisera MNLV öppna upp politiska kanaler där de militanta nationalisterna kan göra sin röst hörda utan att använda våld. En situation som skulle mobilisera fler politiker och radikaler än ideologer vilket i sin tur skulle föra med sig att våld som kommunikationsstrategi förlorade sin legitimitet. Strategin att inkludera alla politiska extremer så länge de hade deklarerat vapenvila användes även med framgång på Nordirland.

I det andra scenariot som presenterades i min studie framträdde en bild som står i motsättning till det första scenariot. Liksom diskuterades mer noggrant i studien kan våld som strategi förstås som rationellt utifrån ett symboliskt perspektiv. Ett problematiserande av våldets fortsättning som utgår från det baskiska folkets stöd till den militanta gruppen. I relation till Batasunas valresultat kan det därför vara intressant att uppmärksamma händelsen som utspelade sig mellan valen till det baskiska parlamentet 1998 och 2001 då Batasuna förlorade cirka 80 000 röster som en följd av att ETA brutit vapenvilan och därmed fredsprocessen. Därefter minskade också ETA sitt dödande som helt avtog 2003.

Först tre år senare dödade den separatistiska gruppen två nya offer, vilket senare förklarades vara ett misstag. Enligt min studie kan utvecklingen ha sin grund i den politiska kontext som utvecklades efter den 11/9 och den 11/3. Om så är fallet kan al-Qaidas attentat sägas ha skapat nya förutsättningar för våld som strategi, sedan våldets uttryck diskursivt har blivit sammankopplat med al-Qaidas storskaliga våld, vilket kan ha för med sig vad en av mina intervjupersoner uttryckte det som att "Folk tycker inte längre om våld". En situation som har gjort det allt svårare för militanta grupperingar att legitimera sitt våld med ett politiskt budskap för det baskiska folket. För vidare forskning hade det varit intressant med en fördjupad förståelse av relation mellan våld som strategi och den 11/9 gällande fler militanta grupperingar i andra delar av världen så som PPK i Turkiet.

Sammanfattningsvis kan den 11/9 och den 11/3 för en lång tid framöver ha diskursivt kopplat samman våld som strategi med det mentala trauma som skapades efter al-Qaidas attentat. På en global nivå skulle mina resultat kunna tyda på att intåget av en global terrorism har skapat en ny politisk kontext för regional militant nationalism, där våld som strategi inte längre kan anses rationellt till förmån för demokratiska lösningar. Och även om min kvalitativa studie inte besvarade några frågor utan snarare problematiserade förutsättningarna för våld som strategi efter den 11/9 har min studie visat på vikten av att förstå strategival utifrån en global kontext. Men frågan om ETA kommer att sluta vid förhandlingsbordet kvarstår, för liksom den spanska askatasunamedlemmen sa; "även om de placerar oss alla i fängelse kommer vi inte att sluta vår kamp".

7 Källförteckning

När särskilda kapitel har använts har detta utmärkts i källförteckningen med sidnumrering. Såvida detta inte är fallet åsyftar referensen hela boken, rapporten eller artikeln.

Anderson, Benedict, 1991. *Den föreställda gemenskapen, reflexioner kring nationalismens ursprung och spridning*. Göteborg:Bokförlaget Daidalos AB, s.16-22, 137-148.

Badcock James, 2003. *Terror and Civil Rights in Spain*. Alertnet.

BBC News Website, 01.05.07. *Who are Eta?*.

BBC News Website 01.02.07. *Eta: Key events*.

Bjørge Tore, Heradstveit Daniel, 1996. *Politisk kommunikation*. Lund:Studentlitteratur, andra upplagan, s. 85-93, 121-136.

Bjørge Tore, 1997. *Racist and rightwing violence in Scandinavia: patterns, perpetrators and responses*. Oslo:Tano Aschehoug, s. 17-53.

Canovan Margaret, 1996. *Nationhood and political theory*. Cheltenham, Brookfield; Edward Elgar.

Canovan Margaret, 2002. *Democracy and Nationalism*. Red. Carter April, Stockes Geoffrey. *Democratic Theory today: Challenges for the 21st Century*. Cambridge:Polity Press, s.149-170.

Castaños José Ramón, 2001. *Basque rights and Spanish democracy*. International Viewpoint, Online magazine:IV334–oktober.

Castaños José Ramón, 2006. *The end of ETA*. International Viewpoint, Online magazine:IV377–april.

Grove Andrea, 2000. *Militant Nationalism: Between Movement and Party in Ireland and the Basque Country*. The American Political Science Review, Vol. 94, No. 2, s.480-482.

Guibernau Montserrat, 1999. *Nations without States: Political Communities in a Global Age*. Cambridge:Polity Press.

Hall E. Ronald, 2003. *A note on September eleventh: the Arabization of terrorism*. The Social Science Journal Vol. 40, s.459-464.

Hall Patrik, 2003. *Diskursanalys av nationell identitet*. Red Petersson Bo, Robertson Alexa. *Identitetsstudier i praktiken*. Malmö:Liber AB, s.109-137.

Halvorsen Knut, 1992. *Samhällsvetenskaplig metod*. Studentlitteratur:Lund.

Heywood M. Paul, 2003. *Desperately seeking influence: Spain and the war in Iraq*. European Consortium for Political Research.

Heywood Paul, 1988. *ETA and Basque Nationalism: The Fight for Euskadi, 1890-1986*. International Affairs, Vol. 64, No. 4, s.695.

Human Right Watch, 2003. *In the Name of Counter-Terrorism: Human Rights Abuses Worldwide*. A Human Rights Watch Briefing Paper for the 59th Session of the United Nations Commission on Human Rights, mars 25.

- Krag Jacobsen, Jan, 1993. *Intervju, konsten att lyssna och fråga*. Studentlitteratur:Lund.
- Lia Brynjar, 2005. *Globalisation and the Future of Terrorism: Patterns and Predictions*. London, New York:Routledge, s.1-16.
- Liebes Tamar och Kampf Zohar, 2004. *The pr of terror: how new-style wars give voice to terrorist*, red. Allan Stuart och Zelizer Barbie, Reporting war, journalism in wartime, London, New York; Routledge.
- Lindley D.V., 1988, andra upplagan. *Making decisions*. London; John Wiley & sons.
- MacClancy Jeremy, 1988. *The Culture of Radical Basque Nationalism*. Anthropology Today, Vol. 4, No. 5, s. 17-19.
- MacGinty Roger, 2002. *Ethnonational Conflicts, Democratization, and Hate Crime*. Red. Worcester Kenton, Avery Bermanzohn Sally, Ungar Mark. Violence and Politics: Globalisation's paradox. New York, London:Routledges, s.165-183.
- Mansvelt Beck Jan, 1999. *The continuity of Basque political violence: A geographical perspective on the legitimisation of violence*. GeoJournal 48, s.109-121.
- May, Tim, 2001. *Samhällsvetenskaplig forskning*. Lund:Studentlitteratur.
- Merriam B, Sharan, 1994. *Fallstudien som forskningsmetod*. Lund; Studentlitteratur.
- Mees Ludger, 2001. *Between votes and bullets: Conflicting ethnic identities in the Basque country*. Ethnic and Racial Studies, Vol. 24, No. 5, September, s.798-827.
- Mulinari, Diana, 1999. *Vi tar väl kvalitativ metod – det är så lätt*. i (red) Sjöberg, Katarina. Mer än kalla fakta, kvalitativ forskning i praktiken. Lund:Studentlitteratur.
- Muro Diego, 2004. ETA after Madrid: the beginning of the end? OpenDemocracy Ltd – 15 mars.
- Nairn Tom, 2005. *Global Trajectories: America and the Unchosen*. red. Nairn Tom, James Paul. Global Matrix: Nationalism, Globalism and State Terrorism. Pluto Press:London, s.31-32.
- O'Shea David, Broadcast Dateline 06/05/06. *The Spanish Inquisition*. Information Clearing House-SBS Australia.
- Persson, Anders, 1999. Metodspråk och tillhörighet – reflektioner kring individ i vetenskapssamhället. i (red) Sjöberg, Katarina. Mer än kalla fakta, kvalitativ forskning i praktiken. Lund:Studentlitteratur.
- Peterson Abby, 2001. *Contemporary Political Protests: Essays on political Militancy*. Hampshire:Ashgate.
- Petersson Bo, 2003. *Intervjubaserade studier av kollektiva identiteter*. Red Petersson Bo, Robertson Alexa. Identitetsstudier i praktiken. Malmö:Liber AB, s.35-52.
- Rice-Oxley Mark, 2007. *N. Ireland's decisive move toward peace*. The Christian Science Monitor, januari 30.
- Posthuma A. Richard, Dworkin B. James, 2000. *A behavioural theory of arbitrary acceptability*. The International Journal of Conflict Management, Juli 1.

Robertson Alexa, 2003. *Narrativ analys, medietexter och identitetsforskning*. Red Petersson Bo, Robertson Alexa. Identitetsstudier i praktiken. Malmö:Liber AB, s.90-108.

Sahlin, Ingrid, 1999. *Diskursanalys som sociologisk metod*. i (red) Sjöberg, Katarina. Mer än kalla fakta, kvalitativ forskning i praktiken. Lund:Studentlitteratur.

Smith D Anthony, 1998. *Nationalism and modernism: a critical survey of recent theories of nations and nationalism*. Routledge:London och New York, s.61-66

Statewatch report: *The UN Special Rapporteur on Torture criticises the undermining of the non-refoulement principle and the use of terrorism as a pretext to justify torture*. Statewatch analysis, November 2004, s.1-9.

Trost, Jan, 2005, tredje upplagan. *Kvalitativa intervjuer*. Studentlitteratur: Lund.

Wallén Göran, 1996, andra upplagan. *Vetenskapsteori och forskningsmetodik*. Studentlitteratur:Lund.

Woodworth Paddy, 2001. *Why do they kill?*. World Policy Journal.

Woodworth Paddy, 2005. *Spain's "Second Transition" Reforming Zeal and Dire Omens*. World Policy Journal, Vol. XXII, No.3, s.69-80.

Internetkällor

<http://www.coe.int>, den 8 januari 2007.

Intervjuer

Spansk batasunamedlem (05.02.07)

Spansk batasunamedlem (23.01.07)

Fransk batasunamedlem (27.01.07)

Fransk askatasunamedlem (26.01.07)

Spansk askatasunamedlem (05.02.07)

Bilaga 1; Intervjuguide

Have you noticed any differences in the conflict after the 11/9 and the international war against terrorism?

What implications do you think it have to ban newspapers, parties, groups as illegal/cutting of civil rights – as a mean in the fight against terrorism?

Some people talk about an attack against the left-pro-independent environment like the law of parties, what do you think of this?

Talking about the conflict me as many other people think about ETA, and their use of violence. Do you think that the use of violence in the struggle for an independent Basque country have changed since the war against terrorism?

What do you think about they calling you terrorists?

Do you think it has become more difficult to work for an independent Basque country after the 11/9 September or the Madrid bombing the 11/3?